1853. DERTIGSTE JAARGANG. N°. 73.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag.** De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 1.60, buiten Assen franco per post *f* 1,75.

ZATURDAG 10 SEPTEMBER.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **75** cent en voor elken regel meer **10** cent, behalve 35 cent zegelregt.

DE CMOMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *Drenthe*,
Brengt door deze ter kennis van de belanghebbenden, dat door Heeren Gedeputeerde Staten van dit Gewest, bij besluit van den 30 Augustus jl., is bepaald, dat de Jagt in deze Provincie voor dit jaar zal worden geopend op Donderdag den vijftienden September aanstaande, en wordt hierbij tevens herinnerd:

1°. dat, volgens het Reglement op de uitoefening der Jagt en Visscherij in de Provincie *Drenthe*, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 16 Augustus 1852 no. 62, de lange jagt slechts *drie* dagen in de week en wel des Maandags, Woensdags en Zaturdags, doch de korte Jagt alle dagen, gedurende den geopenden jagttijd, zal mogen worden uitgeoefend, voor zoo ver dit bij de Wet van 5 Maart 1852 (Staatsblad no 47,) niet verboden is;

2°. dat onder de geoorloofde jagtbedrijven mede is begrepen, en derhalve met den vijftienden September e. k. mede wordt opengesteld, het vangen van lijsters, met paardeharen strikken, welke echter ten minste één el boven den grond moeten gesteld zijn.

Assen, den 2 September 1853.

De Commissaris des Konings voornoemd.
DE VOS VAN STEENWIJK

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der gemeente Assen doen te weten, dat de begrooting der plaatselijke inkomsten en uitgaven voor 1854, vergezeld van de noodige toelichtingen, den Raad dezer gemeente is aangeboden in deszelfs vergadering van 8 dezer maand en dat, naar aanleiding van het door dat collegie genomen besluit dezelve ter secretarie der gemeente voor een ieder ter inzage zal liggen gedurende veertien dagen aanvangende den 12 September eerstkomende, en in afschrift tegen betaling der kosten zijn te bekomen.

Assen, den 9 September 1853,

De Burgemeester, H. J. OOSTING,
De Secretaris, KIJMMELL.

De BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Hoogeveen* doen te weten:

Dat door den Raad dier Gemeente in zijne vergadering van 22 Februarij 1853, en door den Raad der Gemeente Amsterdam in zijne vergadering van den 7 April daaraanvolgende, is vastgesteld de volgende verordening.

Verordening op het Scheepsveer tusschen de Gemeenten Amsterdam en Hoogeveen.

Art. 1.

Er bestaat een geregeld scheepsveer tusschen de gemeenten Amsterdam en Hoogeveen.

Van af primo Maart tot ultimo November wordt, indien de vaart niet door vorst of andere beletselen is gestremd, voorloopig iedere veertien dagen eene reis gemaakt.

Tot dat einde vaart het veerschip af van Hoogeveen, des Woensdags morgens om zeven uur, ten einde uiterlijk Vrijdag te Amsterdam te kunnen aankomen, en van Amsterdam, des Woensdags daaraanvolgende, des avonds op den gewonen tijd van boomsluiten, om des Vrijdags te Hoogeveen terug te kunnen zijn.

Gedurende het overige gedeelte des jaars wordt, indien de vaart niet gestremd is, slechts iedere drie weken éene heen- en éene terugreis gemaakt, met uitzondering van het tijdvak tusschen 20 December en 1 Februarij, als wanneer het veer stil ligt.

Mogten de besturen der beide gemeenten het in het vervolg noodig achten, dat er iedere week eene reis wordt gemaakt, dan worden in het veer gebragt twee schepen, en vertrekt er, indien de vaart niet is gestremd, een schip van Hoogeveen, telken Woensdag des morgens om zeven uur, en van Amsterdam, telken Woensdag des avonds op den gewonen tijd van boomsluiten. — Ook in dit geval ligt het veer stil gedurende het tijdvak van 20 December tot 1 Februarij.

Art. 2.

De vaste ligplaats van het veerschip of de veerschepen te Amsterdam en te Hoogeveen, wordt door de respective gemeentebesturen, ieder voor derzelver gemeente aangewezen. Op geene andere plaatsen mag het veerschip of mogen de veerschepen, dan met toestemming van het betrokken gemeente-bestuur, aanleggen.

Art. 3.

Dit veer wordt voorloopig bediend door eenen schipper, door de besturen van beide gemeenten beurtelings aan te stellen.

De eerste aanstelling wordt overgelaten aan het bestuur van Hoogeveen.

In het geval, omschreven bij de laatste alinea van Art. 1 en wanneer dus twee schippers worden vereischt, wordt de tweede schipper aangesteld door dat gemeente-bestuur, welks beurt het alsdan is om eenen schipper te benoemen; terwijl, indien later een der schippers overlijdt of buiten betrekking geraakt, in zijne plaats een andere benoemd wordt door dat bestuur, hetwelk den overledenen of buiten betrekking geraakten heeft aangesteld.

Art. 4.

De aanstelling van den schipper kan door het bestuur, het welk hem heeft aangesteld, wegens nalatigheid of wangedrag en andere ongeregeldheden ingetrokken worden.

Art. 5.

De schipper moet tot de bediening van het veer gebruiken een groot, allezins voldoend, zeilschip, voorzien van een voor- en achteronder, tenbehoeve van passagiers, en overigens geschikt tot het bergen van eene aanmerkelijke lading, ter goedkeuring van het bestuur, door hetwelk de schipper is aangesteld.

De schipper is verpligt dat vaartuig steeds in eenen goeden staat te onderhouden, en ten einde daarvan verzekerd te zijn, doet het bestuur, door hetwelk hij is aangesteld, ten minsten éénmaal in het jaar, op een daartoe te bepalen tijd het vaartuig door tot dat einde te benoemen deskundigen onderzoeken, en bij eene schriftelijke opgave van hunne bevinding, aan het bestuur kennis geven, met aanduiding van de herstellingen en verbeteringen, welke zij hebben bevonden noodig te zijn.

De schipper is verpligt, op den daartoe ontvangen schriftelijken last van het gemeente-bestuur, en binnen den door hetzelve bepaalden termijn, de daarbij aan hem opgegevene herstellingen en verbeteringen aan zijn vaartuig te doen bewerkstelligen.

Art. 6.

De schipper zorgt dat de namen der gemeenten, tusschen welke hij vaart, met witte verw in groote letters aan beide zijden van het schip zijn uitgedrukt en steeds behoorlijk leesbaar blijven.

Art. 7.

De schipper, die verpligt is het veer zelf te bedienen, moet tevens eenen vasten knecht in zijnen dienst hebben. Zij moeten beide bij het doen van iedere reis medevaren en, ingeval van verhindering, zich met voorkennis van den Burgemeester van de plaats der afvaart, door andere geschikte personen doen vervangen.

De schipper en de personen in zijnen dienst, zijn gehouden ieder beleefd en bescheiden te bejegenen en zich voor dronkenschap te wachten.

De schipper draagt de meeste zorg voor de bewaring der goederen aan zijne zorg toevertrouwd, en is verantwoordelijk voor de daaraan toegebragte schade of geheel gemis of vermist raken van dezelve, aan zijne ontrouw, verzuim of achteloosheid te wijten, en tevens voor het gedrag der personen, welke hij in zijnen dienst heeft, in opzigt tot alles wat het veer betreft.

Art. 8.

De schipper mag geene goederen boven op het dek plaatsen, dan de zoodanige, die door wind en slecht weder niet benadeeld kunnen worden, en dit dan nog maar in het geval, dat dezelve niet onderin kunnen geborgen worden. De Commissaris is verpligt daarvoor zoo veel mogelijk te zorgen.

Art. 9.

De schipper moet gedurende den tijd dat zijn schip in lading ligt, bij of op het zelve blijven en in geval van noodzakelijke afwezigheid zorgen, dat een bekwame knecht, voor wien hij aansprakelijk is, zijne plaats vervulle.

Hij is verpligt de goederen, naar gelang dezelve aankomen, in te nemen en niet dan in de uiterste noodzakelijkheid bevoegd dezelve eenigen tijd op den wal, de kaai of den stijger, of in de schuiten, waarin zij worden aangevoerd, te laten liggen of blijven.

Hij mag niet weigeren goederen in te nemen dan met uitdrukkelijke toestemming van den commissaris, hier voor alsdan aansprakelijk.

Tabak mag op of in het schip gedurende het laden of lossen niet worden gerookt.

Art. 10.

De schipper is verpligt binnen twee maanden na zijne aanstelling, tengenoegen van het bestuur door hetwelk hij is aangesteld, te stellen eenen zakelijken of persoonlijken borgtogtj van duizend gulden, uit welken borgtogt de bij art. 7 bedoelde schadevergoeding zoo noodig, wordt verhaald.

Art. 11.

De afzenders zijn verpligt om de goederen, welke zij over dit veer verzenden, bij den commissaris, die daartoe in iedere gemeente door het bestuur wordt aangesteld, te doen aanteekenen, tegen betaling te Hoogeveen van twee- en een halve cent voor ieder adres, als mede om daarvan bewijs te vragen, insgelijks tegen betaling van twee en een halve cent.

Voor een bewijs van aanteekening, dat na verloop van tijd wegens vroeger aangeteekende inlading mogt gevraagd worden, wordt betaald tien cent.

Voor de aanteekening te Amsterdam wordt betaald tien cent.

Art. 12.

De commissaris helpt alle mogelijke zorg dragen voor de bij hem aangeteekende en ter inlading gebragte goederen, en het goed inladen derzelve, ter voorkoming van schade.

Art. 13.

De commissaris teekent alle bij hem ter aanteekening gebragte goederen in een register aan, met aanduiding van den naam van den afzender en van hem, voor wien dezelve bestemd zijn; benevens de merken en vrachtloonen, overeenkomstig het tarief; gelijk ook de voorschotten, zoo die gedaan zijn, en stelt de vrachtloonen en verschotten dien overeenkomstig op de adressen.

Dat register wordt genommerd en gewaarmerkt door het hoofd van het betrokken gemeente-bestuur, of op de wijze door ieder der betrokkene gemeente-besturen reeds vastgesteld of nog vast te stellen.

Art. 14.

De commissaris stelt aan den schipper vóór zijn vertrek ter hand eene naauwkeurige lijst der goederen, die bij hem volgens zijn register zijn aangeteekend, en de schipper onderteekent het register en die lijst telkens, na in orde bevinding, met den commissaris.

Art. 15.

De schipper is verpligt na te komen de plaatselijke verordeningen en bepalingen, die in de gemeenten Amsterdam en Hoogeveen afzonderlijk, met betrekking tot de scheepsveeren, door de besturen zijn of mogten worden vastgesteld, zoo ten aanzien van den tijd van laden, lossen, bestellen, als anderzins.

Art. 16.

Het is den schipper verboden hoogere vrachtloonen te vorderen of te doen vorderen, dan in het achter deze verordening gevoegde tarief is bepaald, op eene boete van vijf en twintig gulden.

Art. 17.

Bij den commissaris in iedere gemeente is steeds voorhanden een, op de bij art. 13 aangeduide wijze, genommerd en gewaarmerkt register, waarin ieder belanghebbende zijne klagten en aanmerkingen wegens eene slechte of gebrekkige uitvoering van den dienst van het veer, onheusche of onbescheidene bejegening en verdere overtreding van deze verordening kan inschrijven; onder gehoudenheid om dezelve met zijne naamteekening te bekrachtigen en daarbij tevens zijn beroep en zijne woonplaats te vermelden.

Dat register moet aan ieder, op de eerste aanvraag, worden ter hand gesteld en voorts dadelijk, nadat daarin eenige klagte is opgenomen, onder het oog van het hoofd des gemeente-bestuurs of van den daartoe gedelegeerden Commissaris van Politie worden gebragt, om aan die klagte zoodanig gevolg te geven, als bevonden wordt te behooren.

Art. 18.

Een in plano gedrukt exemplaar van deze verordening en van het daar achter geplaatste tarief, behoorlijk op bordpapier geplakt, moet steeds aan boord van het schip in het voor- en achteronder voorhangen.

Art. 19.

De overtredingen van de bepalingen van deze verordening, waartegen geene bepaalde boete is vastgesteld, worden gestraft met eene geldboete van één tot vijf en twintig gulden, onverminderd de bijzondere actie tot schadeloosstelling der benadeelde partij.

Aldus vastgesteld den 22 Februarij 1853 door den Raad der gemeente Hoogeveen, ter gemeenschappelijke regeling van dit veer met het gemeente-bestuur van Amsterdam gemagtigd, bij resolutie van H.H. Gedeputeerde Staten van Drenthe, van den 9 Augustus 1852 No. 2.

De Burgemeester,
(geteekend) L. CARSTEN.
De Secretaris,
(geteekend) H. J. CRULL.

Aldus vastgesteld den 7 April 1853, door den raad van Amsterdam, ter gemeenschappelijke regeling van dit veer met het gemeente-bestuur van Hoogeveen, gemagtigd bij resolutie van Heeren Gedeputeerde Staten van Noord Holland van 5 Augustus 1852 No. 31.

De Burgemeester,
(geteekend) PROVO KLUIT,
De Secretaris,
(geteekend) C. E. VAILLANT.

Goedgekeurd door Gedeputeerde Staten der provincie Noord-Holland,

Haarlem den 22sten Junij 1853,

(geteekend) VAN EWIJCK,
De Griffier der Staten,
(geteekend) H. H. RöELL.

Goedgekeurd door Gedeputeerde Staten der provincie Drenthe, Assen, den 23 Augustus 1853,

De Voorzitter,
(geteekend) DE VOS VAN STEENWIJK,
De Griffier,
(geteekend) W. H. HOFSTEDE.

Zijnde deze verordening door de Gedeputeerde Staten van Noord-Holland goedgekeurd den 22 Junij 1853, en door de Gedeputeerde Staten van Drenthe den 22 Augustus 1853 volgens hun berigt van dien dag onder No. 6.

En is hiervan afkondiging geschied, waar het behoort, den 4 September 1853.

De Burgemeester, L. CARSTEN,
De Secretaris, H. J. CRULL.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

Zooals wij weten, maakte de Sultan op het bekende verzoenings-voorstel der Mogendheden, geteekend door den Russischen Czaar, eenige aanmerkingen. Het was dus noodzakelijk, dat de ontwerpers van bovengenoemd document over die aanmerkingen weder delibereerden, en het aanvankelijk resultaat daarvan was, dat zij die wijzigingen niet zoo onvoorwaardelijk konden goedkeuren. Na eenig beraad echter, begon men te begrijpen, dat het voorstel te weinig beteekenende verandering had ondergaan, om al het met zoo groote drukte en inspanning ontworpen geheel in duigen te laten vallen, en daarom besloot men, om het gewijzigd tractaat, geteekend naar Petersburg op te zenden, begeleid met een dringend en beleefd verzoek aan den Czaar, om er zijne goedkeuring aan te schenken en zoo een einde aan de zaak te maken.

Uit Frankrijk blijven de tijdingen vrij onbelangrijk. 't Voornaamste nieuws aldaar is te zoeken in eene zitting van den algemeenen Raad van het departement der Hérault, waar gehandeld werd over de graanregten, of de zoogenaamde, in ons Land ook wèl bekende en veel besprokene *klimmende* en *dalende schaal. Tijdelijk* is die schaal door den Keizer buiten werking gesteld, doch bovengenoemde Raad wenscht, dat zij *nooit* weder ingevoerd worde. Verder dringt genoemde Raad aan op eene herziening van het *tarief* van *in- en uitgaande* regten, op het *afschaffen van verbodsbepalingen*, enz., welk een en ander in Frankrijk bijna ongewijzigd bleef, terwijl andere Rijken daarin groote en hoogstgewigtige veranderingen aanbragten.

Men herinnert zich hierbij, hoe bekwame Staat- en Landhuishoudkundigen in Frankrijk *tegen* het vrije handels-systeem in 't harnas traden, en hoe, onder anderen, *Thiers* openlijk en met onmiskenbaar talent dat systeem aanviel, doch ook, hoe krachtig het werd verdedigd door den schranderen Chevalier en eenige schrijvers van het zoo geachte *Journal des Débats.*

De groote vraag zal nu zijn: wat is 's keizers persoonlijk gevoelen over deze gewigtige Staat- en Landhuishoudkundige kwestie? — trouwens de Keizer *denkt* thans voor geheel Frankrijk, en als hij gedacht heeft, zegt hij wat hij *wil*, en zijn wil is *wet!*

Nog iets vernamen wij uit Frankrijk. Het dagblad *l'Univers*, het orgaan der Ultramontaansche partij in Frankrijk, ja het hoofd-orgaan dier partij in geheel Europa, althans in groote kerkelijke kwestiën — het blad, dat als eerste redacteur heeft den heer Veuillot, meer R. Catholijk dan de Paus zelf — den man, die het menschdom thans gelukkiger zou achten, als in der tijd Luther verbrand ware geworden! — dat blad zegt: *„het Hof van Rome heeft in het begin dezes jaars, uit pure beleefdheid aan het Ministerie in Nederland doen weten, dat het voornemens was, om binnen korten tijd de bisschoppelijke*

hierarchie aldaar te herstellen: de bewijzen van die kennisgeving zijn natuurlijk te vinden bij het Ministerie te 's Gravenhage, zoo als zij ook voorhanden zijn bij den kardinaal Antonelli, en het Nederlandsche Kabinet kan die ter openbare kennisse brengen, zoo het dit goed vindt."

Deze verklaring van *l'Univers* zal wel aanleiding geven tot velerlei beschouwingen en tegenspraak.

De arrestatie van Kossuth's gewezen adjudant te Smirna en de twist, daardoor tusschen Oostenrijk en N. Amerika ontstaan, geven nog altijd aanleiding tot veel diplomatiek geschrijf tusschen genoemde Rijken. Oostenrijk gaf den kapitein, die den Hongaar op vermetele wijze arresteerde, schitterende bewijzen van goedkeuring over zijn gedrag, en ook N. Amerika verloochende zijn dienaar niet, die de invrijheidstelling van den gevangene eischte, maar de wijze, waarop de jeugdige Republiek over het volken-regt spreekt, is hoogst curieus. Zij houdt er eene eigene politiek op na, waarin onder anderen ook de volgende stelregel voorkomt: „een uitgewekene, die in een ander Land burgerregt verkrijgt en dat Land met een pas verlaat, mag onder bescherming van die pas in den vreemde, tegen zijn vaderland, dat hij moest verlaten, op nieuw zamenzweren. Hij is door die pas straffeloos!" Lag nu Amerika op het vaste land tusschen de Europesche Rijken in, dan zou het, met zulk eene zonderlinge leer in practijk te brengen, groote verwarring en botsingen veroorzaken, maar thans is zijne politieke philosofie, vooral tegenover Oostenrijk, minder gevaarlijk. Men ziet echter hier uit, dat de jonge magtige Staat, die zich thans in 't gevoel zijner kracht laat hooren, waar men nog nooit zijne stem vernam, Europa's oplettendheid eischt. Dat hij hoog maar dwaas *spreekt*, is niets, maar als hij eens besloot te *doen* wat hij zegt, dan zou de zaak een ernstig aanzien erlangen, want er heerscht eene verbazende kracht in dat ligchaam, en nog is het niet tot zijn vollen groei!

De *graanprijzen* voeren in Engeland den boventoon. Ook in verschillende Duitsche landen, in Belgie, alsmede in ons Rijk, zijn zij de hoofd-onderwerpen van de gesprekken van den dag. Zeer aanzienlijk is de prijs der voornaamste levensmiddelen gestegen, doch zeker meer uit *vrees* voor te geringe voorraad, dan uit een, door behoorlijke statistieke bescheiden bewezen te kort. De speculatie mengde zich mede in 't spel, nam groote kwantiteiten van de markt, verborg die in hare magazijnen, en ziedaar de hoofd-oorzaak van de aanzienlijke rijzing. Wat men niet meer *zag*, werd door velen geacht, als er niet meer te *zijn*, en dat verderfelijk geloof, 't welk zoo velen ongelukkig maakte, zal het getal zijner slagtoffers in dit en in 't volgende jaar weder vermeerderen. Gaarne willen wij aannemen, dat de oogst middelmatig is, doch wij beweren tevens, dat het verbouw van allerlei soort van voedingsmiddelen jaar op jaar veel meer toenam, dan de steeds vermeerderende bevolking der aarde vereischte. Vrij zeker is het dus, dat, als geheel Europa de havens openzette voor vrijen in- en uitvoer van levensmiddelen, hier zou gevraagd en dáár zou gegeven worden, zóó veel als de behoefte eischte, en tot matiger prijs als nu wordt betaald.

In ons volgend *Overzigt* spreken wij eenigzins uitvoerig over ons Land.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

EERSTE KAMER.

Uit het verslag der Commisie van rapporteurs omtrent het wetsontwerp op de kerkgenootschappen nemen wij het volgende over:

„Bij het onderzoek dezer gewigtige voordragt door 33 leden der Eerste Kamer, zijn in de Afdeelingen vier hoofdpunten voornamelijk in aanmerking genomen:

1°. de grondwettigheid eener regeling van het staatstoezigt op de kerkgenootschappen;

2°. de noodzakelijkheid van deze wet;

3°. de wet van Germinal en hare afschaffing;

4°. de onderhavige voordragt zelve in verband met de grondwet en de eischen van het algemeen belang.

„De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend den uitslag der daarover gehouden overwegingen met de meeste beknoptheid aan de Kamer te mogen mededeelen, en zal zich daarbij hoofdzakelijk bepalen tot het opteekenen der onderscheidene gevoelens van de leden, die hunne meening omtrent de aangeduide hoofdpunten hebben kenbaar gemaakt. Immers acht zij het thans minder noodzakelijk, daarbij eene volledige opgave te voegen der gronden en redeneringen, welke van weêrszijden tot staving dier gevoelens zijn aangevoerd, vermits in de Tweede Kamer, de beweegredenen tot onderscheidene daartoe betrekkelijke zienswijzen leidende, genoegzaam bekend kunnen worden geacht.

„1. Verreweg de meeste leden zijn van oordeel geweest dat de Grondwet het vaststellen eener wet tot regeling van het toezigt van den Staat op de onderscheidene kerkgenootschappen niet verbiedt. Zij achten zoodanige wet dus niet strijdig met de letter der Grondwet. Doch onder deze leden waren er sommigen, die het regelen van dit onderwerp bij de wet met den geest der Grondwet minder vereenigbaar beschouwden. De overige leden meenden, dat het onderwerp door de grondwet reeds geregeld is, en dat het dus met hare voorschriften niet overeengebragt kan worden, nieuwe regels bij de wet daaromtrent in te voeren, waar hoogstens alleen het vaststellen van respressieve bepalingen te dien aanzien in aanmerking zou kunnen komen.

„2. Zonder daardoor geacht te willen worden de gedane voordragt in allen deele goed te keuren, heeft de meerderheid der leden de noodzakelijkheid dezer wet in de gegeven omstandigheden gereedelijk erkend. Vrij algemeen werd daarbij te kennen gegeven, dat men het ontstaan dier noodzakelijkheid betreurde. Van de andere zijde werd dezelve ontkend; en aan de voorstelling der gronden en omstandigheden, waarom die noodzakelijkheid van de zijde der meerderheid beweerd was, eene verklaring gegeven, waaruit veeleer het ongeoorloofde en ondoetreffende der wet zou moeten worden afgeleid.

„3. De meeste leden hebben zich onthouden van een stellig antwoord te geven op de vraag of de wet van Germinal Xde jaar nog als verbindbaar kan worden beschouwd. Door de overigen werd die vraag deels toestemmend, deels ontkennend beantwoord. Doch vrij algemeen heeft men geoordeeld dat eene opzettelijke afschaffing dier wet allezins wenschelijk moet worden geacht. Eenige leden gaven zelfs den wensch te kennen dat, bij afstemming dezer wet, die afschaffing alsdan bij speciale wet mogt plaats hebben. Daartegen werd evenwel opgemerkt, dat eene vervanging van sommige bepalingen dier wet, bij hare afschaffing onontbeerlijk schijnt.

„Het naauwkeurig onderzoek door de regering aangaande de regtsgeldigheid en de toepassing der wet van Germinal ingesteld, heeft bij eenige leden den wensch doen ontstaan om, zoo mogelijk, nog van de regering inlichtingen te ontvangen omtrent de artikelen dier wet, welke in de noordelijke provincien zijn toegepast, en omtrent de plaatsen, alwaar en de omstandigheden waaronder die toepassing is geschied.

„4°. De beoordeeling der voorgedragene wet en hare toetsing aan de Grondwet en aan het algemeen belang heeft tot uitvoerige en zeer uiteenloopende beschouwingen geleid. Een groot aantal leden achtte de voordragt niet ongrondwettig en keurde haar in de gegeven omstandigheden strookende met het algemeen belang. Vele andere leden hebben een ongunstig oordeel uitgedrukt. Aan die zijde werd het wets-ontwerp of als strijdig met de Grondwet, of als onvolledig, of als uit overdrijving geboren, of als doelloos afgekeurd. Men vond gebrek aan overeenstemming tusschen de bepalingen van het ontwerp zelf; men oordeelde dat het algemeen belang door deze wet niet zal bevorderd worden; men vreesde dat hare strafbepalingen of niet toegepast worden, of tot botsing aanleiding geven zullen, en dat, hetzij de wet al dan niet wordt toegepast, de opgewekte strijd tusschen overdreven eischen door dezelve niet bijgelegd, maar aangewakkerd worden zal."

Na aldus in korte trekken de gevoelens te hebben uitgedrukt welke van weerszijden ter zake dezer voordragt zijn medegedeeld, maakt de commissie van twee punten, die nog bij de algemeene beschouwingen ter sprake zijn gekomen in de volgende woorden, melding:

„Het eerste betreft de afwezigheid van den Minister belast met de Zaken der Roomsch-katholieke Eeredienst, ter gelegenheid der behandeling door de Staten-Generaal van een wets-ontwerp, waarbij de belangen van het kerkgenootschap tot hetwelk die Minister behoort, zoo naauw betrokken zijn. Eenige leden konden de uitdrukking van hunne bevreemding deswege niet terughouden, en meenden hun leedwezen te moeten betuigen, dat het eenige lid der Regering, hetwelk de Roomsche-katholijke godsdienst belijdt, aan het gemeen overleg der Staten-Generaal met de Regering ter zake van dit zoo gewigtig onderwerp geen deel genomen heeft.

„Het andere punt was betrekkelijk tot den strijd, welke bij de beraadslagingen over deze voordragt in de Tweede Kamer, is gevoerd over de schorsing van het concordaat van 1827, waaromtrent aan de eene zijde is beweerd, dat die schorsing bij conventie in 1841 heeft plaats gehad, aan de andere, dat gemeld concordaat nog wettig bestaat, zoolang de wet van Germinal niet is afgeschaft. De behandeling van dit punt gaf aanleiding, dat eenige leden den wensch uitdrukten van mededeeling te ontvangen der nota's van 18 en 19 October 1841, tusschen het Nederlandsche Gouvernement en den pauselijken Internuntius te 's Hage gewisseld."

Vervolgens vindt men in het verslag eene opgave der aanmerkingen, die op de onderscheidene artikelen van het ontwerp zijn gevallen. Het is minder noodzakelijk deze aanmerkingen mede te deelen, daar zij overeenkomen met de hierboven opgegevene gevoelens der Kamer.

De Commissie van rapporteurs heeft gemeend, nevens de beoordeeling en de aanmerkingen in de Afdeelingen ook het daarop gegevene antwoord der Regering aan de Vergadering te moeten kenbaar maken. Dit antwoord vermeenen wij onvermeld te kunnen laten, daar de zienswijze der Regering in dit opzigt, duidelijk gebleken is bij de behandeling van het ontwerp in de Tweede Kamer.

Zitting der Eerste Kamer van 7 Sept.

In deze bijeenkomst zijn de beraadslagingen geopend over de wet, betreffende het toezigt op de kerkgenootschappen.

Z. E. de *Minister voor de Zaken der R. K. Eeredienst* is in die bijeenkomst tegenwoordig geweest, en heeft het eerst het woord gevoerd. Hij heeft te kennen gegeven, dat hij, in April zijne betrekking aanvaardende, zich heeft voorgesteld, als bemiddelaar tusschen twee tegen elkander overstaande partijen te kunnen optreden, maar dat hem het lot is te beurt gevallen, 't welk doorgaans een bemiddelaar treft, te weten, dat hij van beide zijden is miskend; — daar men aan de eene zijde hem verdacht heeft gemaakt, van de belangen der R. K. Kerk te hebben verwaarloosd, zoo niet verloochend, en aan den anderen kant zijne staatkundige eerlijkheid in verdenking heeft gebragt. Hij heeft verklaard, naar Rome te zijn gezonden, niet om te onderhandelen, maar om te verhoeden, dat de Paus een verkeerden indruk ten aanzien van de onderwerpelijke voordragt mogt erlangen. Hij heeft er bij gevoegd, dat zijne zending niet zonder vrucht is gebleven; dat er toenadering is bewerkt tusschen beide de Regeringen, waarvan, zoo hij zich voorstelt, vermindering van spanning tusschen de partijen hier te lande het gevolg kan wezen. Hij heeft echter gemeend, deswegens in geene bijzonderheden te kunnen treden.

Wat de wet zelve betreft, heeft de Minister te kennen gegeven, zich van den aanvang af aan tegen het beginsel te hebben verklaard, om de onderwerpelijke aangelegenheid, *bij de wet* te regelen, en ook de voordragt te hebben bestreden; dat intusschen Z. M. de Koning zijne tegenwoordigheid in Rome noodzakelijk heeft geacht, en hij in dat opzigt heeft gemeend aan 's Konings bevel te moeten gehoorzamen; dat hij daarbij de Katholijke belangen geenszins heeft verloochend, en dat het aan hem niet kan worden te last gelegd, dat men inmiddels geen belijder van de R. K. Godsdienst heeft kunnen overhalen, om zich *ad interim* met zijne betrekking te belasten, maar dat hij, met in die betrekking te verblijven, zich voorstelt, de belangen van den Koning, het Vaderland en deszelfs Katholijke bevolking beter te kunnen dienen, dan zijne bestrijders. Zich op het standpunt plaatsende, 't welk een staatsman voegt, en van 't welk hij het algemeen belang kan bevorderen, heeft de Minister verklaard, in de voordragt te zullen berusten, zoo als zij door de Kamer wordt aangenomen, maar dezelve niet te zullen verdedigen, omdat die verdediging, als betreffende eene wet van politie, meer tot de bevoegdheid van den Minister van Justitie behoort; -- en zoo zij wordt aangenomen, tot hare uitvoering in eenen milden en bevredigenden zin te zullen medewerken.

Bij de verdere beraadslaging over de voordragt is zij verdedigd door de heeren: Insinger, v. Rhenen, Paspoort, van Dam, de Kempenaer en Lotsy, en bestreden door de heeren: Blankenheim, Beerenbroek, van Sasse van Ysselt, van Rijckevorsel, de Bruyn, van Swinderen, van Eysinga en Cremers.

De heer Blankenheim heeft den minister voor de r. k. Eeredienst dank gezegd voor het rondborstige getuigenis, dat hij zich tegen het beginsel der wet heeft verklaard, en heeft gemeend, dat de voordragt daardoor noodwendig van hare zedelijke kracht moet verliezen. Het is dien spreker ook vreemd voorgekomen, dat de voordragt door al de ministers als 't ware is gecontrasigneerd, en dat niet een derzelve zich bijzonder daarvoor verantwoordelijk heeft gesteld. Hij heeft de wet aangemerkt als ongrondwettig en zich in dat opzigt beroepen op de bedenkingen, welke in de Tweede Kamer door den heer de Man zijn voorgedragen.

De heer Beerenbroek heeft de wet beschouwd als in strijd met de letter, zoowel als met den geest der Grondwet; -- en heeft geoordeeld dat noch r. katholijken, noch protestanten daardoor zullen worden bevredigd. -- Hij heeft zich inzonderheid verklaard tegen het bepaalde bij het 1. en bij het 5. artikel en heeft gemeend, dat men ten aanzien van den Paus niet ter goeder trouw is te werk gegaan.

De heer Insinger heeft verklaard, dat de door den Minister van Justitie in de Tweede Kamer ontwikkelde grondstellingen hem hebben overtuigd, dat de voordragt niet ongrondwettig is, en ook geene terugwerkende kracht heeft. -- Hem is voorgekomen, dat het vorig Bewind, door lijdelijk toe te zien, wat men in Rome mogt willen tot stand brengen, welligt den geest van onzen landaard, welke geenzins onverschillig is op 't stuk der Godsdienst, heeft miskend.

Den 8sten zijn de beraadslagingen voortgezet.

De Eerste Kamer heeft in de zitting van den 8sten dezer het ontwerp van Wet op de Kerkgenootschappen aangenomen met 22 tegen 16 stemmen.

— De Algemeene Sijnode der Ned, Herv. kerk heeft eene missive vastgesteld aan de kerkvergadering der Ned. Ger. kerk in Zuid-Afrika, in antwoord op eenen brief welke dezer dagen van laatstgenoemde vergadering ontvangen werd.

— Behalve dat er in Vriesland zoovele runderen aan de longziekte sterven, verliezen de landlieden ook enkele koeijen aan het miltvuur. Aan die ziekte is volstrekt geen herstellen, en ze tast het gansche ligchaam der dieren zoodanig aan, dat het vleesch zelfs hoogst schadelijk is ten gebruike voor den mensch. Men heeft opgemerkt, dat het miltvuur nooit op de stallen wordt aangetroffen, maar wel in de weide, en dus de oorzaak gezocht in de planten daarin aanwezig. Tot resultaat dier onderzoekingen heeft men bevonden, dat de waterscheerling (*cicuta virosa*) waarschijnlijk de oorzaak van dit venijn is. Te Terappel, in de provincie Vriesland, heeft men vele sloten gevonden, die groenachtig drabbig waren, naar men meent, doordien de beesten bij het drinken de waterscheerling vertrappen, waardoor zich het gif dier plant met het water hoe langer hoe meer vermengt. Na dit ingesteld onderzoek heeft men alle sloten op die plaats doen reinigen, en in geen 4 jaren heeft men aldaar meer voorbeelden van die ziekte aangetroffen. In 1850, toen de veearts te Terappel weder bij eene koe werd geroepen, die het miltvuur had, bevond hij, dat de waterscheerling weder in groote menigte in de sloot aanwezig was, zoodat dit hem de overtuiging gaf, dat de ziekte werkelijk alleen aan het gif dier plant is toe te schrijven.

— In de *Delftsche Courant* wordt uit een wetenschappelijk oogpunt de aandacht gevestigd op Engeltje van der Vlies te Pijnacker, die sedert ruim 35 jaren geen spijs en ruim 31 jaren geen drank heeft genuttigd en nogtans hare levenskrachten, in dien wonderbaarlijken toestand heeft kunnen schragen, zonder dat het der kunst is gelukt die te verklaren. Zij telt thans 66 jaren en ofschoon hare krachten zigtbaar afnemen, is zij echter veelal opgeruimd en draagt met christelijken zin gelaten haar lot. Het blad deelt voorts het belangrijk verslag mede, dat door de subcommissie der provinciale commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt residerende te 's Gravenhage, reeds in 1826 omtrent haren toestand is uitgebragt. De slotsom van het verslag dier commissie is dat Engeltje van der Vlies vier weken lang, door vier vertrouwde personen dag en nacht, werd bewaakt en dat deze onder eede verklaarden, dat zij in al dien tijd niets ter wereld, noch spijs noch drank, had genuttigd.

— Sedert den 22sten Aug. l.l. tot den 3 Sept. hebben zich te Rotterdam bijna dagelijks cholera-gevallen vertoond, welke voortdurend de vrees levendig houden, dat op nieuw eene epidemie ons land bedreigt. Omtrent het juiste aantal gevallen durven wij niet met zekerheid uitspraak doen. Aan de plaatselijke geneeskundige commissie is opgave gedaan van 36 gevallen; bij het bureau van den burgerlijken stand zijn 21 personen aangegeven, als aan de ziekte overleden; in het ziekenhuis kwamen er nog 6 gevallen bij en bezweken er 4. — Ook in de naburige plaatsen Schiedam en Overschie moeten enkele gevallen zijn waargenomen.

's Gravenhage, 5 Sept. Tengevolge de rijzing der graanprijzen, is het maximum van den prijs van het brood alhier bepaald als volgt: het gebuild tarwebrood 31 cents, het gedeeltelijk gebuild en ongebuild dito 26 cents, het roggebrood 14½ cts. het nederlandsche pond.

6 Sept. In de vijvers op het huis ten Bosch zijn reeds, op last des Konings, even als op het Loo, bakken aangelegd, bestemd voor de kunstmatige vischteelt. Men gaat steeds voort die te voltooijen.

— Bij koninklijk besluit van den 30sten Aug. zijn de nieuwe muntbiljetten, van *f* 10, *f* 50 en *f* 100, van den 6den April 1852 aangenomen, van heden af ingevoerd voor een bedrag van tien millioen gulden, de indeeling, naarmate de behoefte, door den Minister van Financiën te bepalen.

— Met genoegen vernemen wij, dat van wege den Minister van Oorlog dezer dagen maatregelen van voorzorg voor het leger zijn genomen, bij eene mogelijke uitbarsting hier te lande van den Aziatischen braakloop, en wel bepaaldelijk om den militair gerust te stellen, ten einde geene ontijdige vrees of ongerustheid bij hem ontsta.

Amsterdam, 6 Sept. H. M. de Koningin werd den 31 Aug. te Bazel verwacht.

— Men berigt, dat de werken van indijking bij Bath wederom op eene groote schaal zijn aangevangen; ruim 2000 werklieden arbeiden daaraan. Men wil deze werken vóór den winter voltooid hebben. In het volgende voorjaar zal men eene groote afsluiting leggen in de Ooster-Schelde, die doorsneden zal worden door eenen sterken dijk van Bath naar Ossendrecht. Meer dan 30,000 bunders land zullen op die wijze voor den akkerbouw geschikt worden.

8 Sept. De stedelijke overheid te Schiedam heeft de inwoners gewaarschuwd tegen het overvloedig gebruik van pruimen of zoogenaamde kroosjes, en in het algemeen van **zuur en onrijp ooft, als hoogst nadeelig voor de gezondheid.**

Legerplaats bij Zeist, 5 Sept. Heden hebben er groote manoeuvres in het vuur plaats gehad, bij welke gelegenheid Z. M. zelf het bevel heeft gevoerd; de uitvoering liet daarbij niet te wenschen overig, en is Zr. Ms. tevredenheid daaromtrent bij dagorder aan de troepen kenbaar gemaakt. In weerwil, dat het weder doorgaans zeer vochtig en onaangenaam is, kan het aantal zieken als zeer weinig worden aangemerkt; de generaals en hoofd-officieren der vreemde legers, welke dagelijks, zelfs bij de minste oefeningen, tegenwoordig zijn, geven op de ondubbelzinnigste wijze hunne bewondering te kennen over het gezonde en vrolijke voorkomen onzer jonge soldaten, alsmede over hunne geoefendheid en discipline, allen schijnen dan ook te wedijveren dien goeden dunk levendig te houden.

Rotterdam, 7 Sept. Zie hier weder op nieuw een ijsselijk voorbeeld van de gevolgen van misbruik van sterken drank. De melkverkooper v. V. in de Trouwsteeg alhier, was in beschonken toestand door zijne huisgenooten op de bovenverdieping van zijne woning opgesloten. Dit scheen niet overeenkomstig met zijn verlangen te zijn geweest, want hij sprong aan de achterzijde van het huis het venster uit, kwam op een klein zoogenaamd afdak neder en rolde vervolgens op den grond, zijnde de binnenplaats van een ander huis, zonder meer dan eenige ligte kneuzingen bekomen te hebben, die hem niet verhinderden onmiddelijk op te staan. Hij ging daarna dadelijk dit vreemde huis, dat in de Halvemaanstraat uitkomt, door, zag, op de straat gekomen, een paar huizen verder, het hakmes van een houthakker op het blok liggen, greep dit, en wendde wanhopige pogingen aan om zich met dit stompe werktuig den hals af te snijden. Het laat zich begrijpen dat dit tooneel aan velen eene rilling op het lijf joeg; intusschen begreep ieder dat hij in zijne woede en dronkenschap hoogst gevaarlijk was en bedacht men zich nog eens, alvorens hem in den weg te treden. Hiermede was het akelige tooneel nog niet geëindigd. Toen de patient voelde, dat hij in zijn opzet niet kon slagen, legde hij het hakmes met den rug op het blok en wierp zich nu herhaaldelijk met geweld met den hals op den afnaar boven gekeerden scherpen kant van het mes. Dit afgrijsselijk gezigt schijnt den omstanders hunne vrees te hebben doen vergeten, althans men snelde op hem toe, ontrukte hem het werktuig en heeft hem in deerlijk gewonden, doch niet gevaarlijken toestand naar het stedelijk ziekenhuis gebragt,

Haarlem, 6 Sept. Heeren commissarissen der gymnastische school alhier hebben bij circulaire bekend gemaakt, dat zij, aangemoedigd door den steeds toenemenden bloei der school voor de gymnastiek binnen deze stad, en onderrigt, dat de behoefte aan dergelijke scholen zich ook op andere plaatsen doet gevoelen, zonder dat men in de vestiging daarvan slagen kan door gebrek aan bekwame onderwijzers, besloten hebben, onder de leiding van den heer Carl Euler, leeraar in de gymnastiek aan de normaalschool voor onderwijzers alhier en eersten onderwijzer aan hunne school, die inrigting ook aan de verspreiding dezer voor de ligchamelijke ontwikkeling der jeugd zoo heilzame kunst dienstbaar te maken, door het openen van een cursus voor hen, die er zich op toeleggen haar grondig te onderwijzen.

Enkhuizen, 5 Sept. Heden is alhier van het zevental onzer haringbuizen de laatste, *Willem de Eerste*, binnengekomen, met den niet onaanzienlijken voorraad van 12 last haring en 9 ton zoutevisch; zoodat deze buis niet ongunstig

heeft gevaren en bijna het vierde gedeelte heeft aangebragt van het totaal der vangst.

Leeuwarden, 5 Sept. Vrijdag j.l. is uit het dorp Roordahuizen alhier gevankelijk binnengebragt een jongeling van goeden huize, 16 jaren oud, beschuldigd van onderscheidene opligterijen, door valschheid in geschrift, jegens den heer burgemeester van Idaarderadeel gepleegd. Buitendien loopen er nog geruchten, dat hij zich eenigen tijd moet hebben bezig gehouden met het namaken van wissels, die in beslag genomen en thans in handen van den bevoegden regter zouden zijn.

Sneek, 6 Sept. Het zoogenaamde venijn (milt vuur), blijft nog steeds heerschen onder de runderen van veehouders in de dorpen Heeg, Hommerts en Jutrijp, ten gevolge waarvan het getal der daaraan gestorvene runderen reeds is geklommen tot 141, boven en behalve 4 paarden, 2 schapen en 2 varkens, welke mede aan gemelde ziekte zijn gestorven.

Groningen, 8 Sept. In de afgeloopene week is in het Westerwoldsche een begin gemaakt met het maaijen der veen-boekweit. Deze oogst schijnt zeer gelukkig te zullen uitvallen. Zij is lang en dik van stroo en goed geladen. Op de nieuwe veenakkers staat zij zoo goed, als in de laatste jaren niet het geval is geweest. Men kan aannemen, dat de oude en nieuwe veenakkers door elkander omstreeks 15 mudden per bunder zullen opleveren. Als men in aanmerking neemt, dat in het Westerwoldsche omstreeks 2500 bunders met veen-boekweit worden bezaaid, dan is de opbrengst, voornamelijk bij de tegenwoordige buitengewoon hooge prijzen, belangrijk te noemen. — Ook de roggeoogst is hier over het algemeen goed: zij is uitmuntend van kwaliteit. — Minder gunstig is het echter met de aardappelen gesteld, die weinig schijnen te zullen opleveren en over het algemeen slecht van smaak zijn.

OOST-INDIE.

Batavia, 10 Julij. Het klonk den Amerikaan Patrick Delic, als matroos aan boord van het ter reede alhier liggende Ned. barkschip *Mappa*, kapitein Mulder, dienende, in den vroegen morgen van den 16den dezer, nadat hij des nachts slapende op het dek had doorgebragt, nog al wonderlijk in de ooren, — wij willen zeggen in de halve ooren, — toen zijne kameraden hem waarschuwden, dat zijne beide ooren grootendeels waren afgesneden. Van die zonderlinge operatie had hij, zich een weinig roezig op het dek neergevleid hebbende, in zijnen diepen slaap, en ofschoon de operateur daarbij meer dan waarschijnlijk geen Chloroforme gebezigd zal hebben, niets gevoeld, zoodat hij, op die waarschuwing naar zijne ooren tastende, wel verwonderd moest zijn, een groot gedeelte te missen. Het vermoeden van het plegen dier op zich zelve voor den lijder wel in hare gevolgen niet gevaarlijke, maar hem toch voor zijn geheel leven schendende, en aan de wraakzuchtige barbaarschheid van vroegere eeuwen herinnerende euveldaad, viel op den scheepstimmerman van dien bodem, Jacob Klein. Beiden hadden eenige dagen vroeger een hevigen twist met elkander gehad, die den vorigen avond weder was uitgebroken en tot ongeveer middernacht, onder het overmatig gebruik van sterken drank, geduurd had, wanneer zij, en vooral de Amerikaan, zich in een schier bewusteloozen toestand ter ruste hadden begeven; en dat vermoeden schijnt niet ongegrond te zijn, alzoo, ten gevolge van een dadelijk ingesteld onderzoek, in de kooi van dien scheepstimmerman een hem toebehoorend bebloed mes is gevonden. De laatste is thans in handen der justitie alhier, doch hij ontkent de daad.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Te Bergues is dezer dagen eene bejaarde vrouw overleden, die bijna Koningin van Zweden was geworden. Kort na de omwenteling maakte de beroemde Bernadotte, toen nog sergeant, onafgebroken zijn hof aan mej. Hiolet, destijds in den bloei harer jeugd. Hij liet geene middelen onbeproefd om haar te behagen en hare hand te verwerven. Het meisje evenwel wees hem af, daar zij geen *sergeant* wilde huwen, maar *officiers*vrouw zijn. Weldra volgden de gebeurtenissen snel op elkander; Bernadotte werd officier, later generaal, en, zijne eerste liefde ten eenenmale vergetende, huwde hij mej. Clary, dochter van een koopman te Marseille en schoonzuster van Joseph Bonaparte.

— De tabaksbouw in Algerië neemt zeer aanzienlijk toe. De oogst van 1853 belooft $2\frac{1}{2}$ millioen kilogr., ter waarde van 2 millioen francs.

— De heer de Lamartine zal een nieuw werk uitgeven, getiteld *de Geschiedenis der Midicis*. Hij heeft het handschrift verkocht voor 150,000 francs.

Parijs, 4 Sept. De vrees, die de kwestie der levensmiddelen heeft doen ontstaan, wijkt allengs, en thans ontwaart men dat men de zaak te donker heeft ingezien. De gemoederen worden weder kalm naar mate de gunstige berigten uit de departementen worden ontvangen, alwaar overal de graanprijzen dalen.

— Ook te Nantes is, even als te Reims, het werktuig ter openbare strafoefening verkocht.

— De algemeene raad van het departement van de monden van den Rhone en die van het departement de l'Hérault hebben den wensch geopenbaard, dat een prijs van 1 millioen francs zal worden uitgeloofd tot belooning voor hem, die het middel vindt den wijnstok van den oïdium, die vernielende ziekte, te bevrijden.

5 Sept. Te Reims ziet het thans vrij oproerig uit. Overal vindt men er oproerige geschriften aangeplakt, waarin de rijken en de priesters met roof en moord bedreigd worden; de schuldigen heeft men nog niet in handen kunnen krijgen.

— Twee jeugdige Chinezen, die Nanking verlieten nadat het door de insurgenten ingenomen was, zijn alhier aangekomen; zij belijden de Christelijke godsdienst en komen met het doel, om in de godgeleerdheid te studeren.

— Het is thans ontegenzeggelijk, dat de aardappeloogst uitmuntend is uitgevallen.

6 Sept. De *Moniteur* van heden spreekt het gerucht tegen, als zoude de regering voornemens zijn, om aankoopen van granen te doen. Alhoewel het resultaat van den oogst nog niet geheel en al bekend is, houdt de regering zich overtuigd, dat de handel, wanneer hij door niets belemmerd is, in alle behoeften zal kunnen voorzien. Dientengevolge heeft de Keizer decreten uitgevaardigd, waarbij tijdelijk alle regten worden opgeheven bij het vervoer van granen langs de rivieren en kanalen, terwijl tevens het tarief van het vervoer per spoortrein is verminderd.

— Eergisteren en gisteren zijn te Havre 15 met graan geladen schepen binnengeloopen.

7 Sept. Door de directien der voornaamste spoorwegen des rijks, is tot een verlaagd tarief voor het transport van granen besloten.

— In het departement der Ardennen zijn ongeregeldheden voorgevallen, veroorzaakt door de duurte der granen. Zij zijn echter tijdig onderdrukt.

DUITSCHLAND.

De regering van Pruissen heeft de officiële berigten die haar omtrent den oogst zijn geworden openbaar gemaakt. De inhoud dier stukken is over het algemeen allezins geschikt om de zoo mogelijk nog bestaande vrees geheel te doen verdwijnen.

— Het houden der nijverheids-tentoonstelling door het Tolverbond, in het volgende jaar te Munchen, is door de tol-konferentiën goedgekeurd.

Weenen, 3 Sept. Kolonel Ruff, die de voorstellen der gezanten en tevens een eigenhandig schrijven van den keizer Frans Jozef aan den Sultan heeft overgebragt, is van Konstantinopel alhier teruggekomen, met eenen brief van antwoord van Abdul Medjid.

— Volgens officieele rapporten is de staat van den oogst voldoende in het aartshertogdom Opper-Oostenrijk, middelmatig in Krain, goed in Moravië, middelmatig in Silezie (Oostenrijksch gedeelte), voldoende in Tirol, goed in de Bukowina, redelijk in Krakau. Uit Hongarije, Galicië, Zevenbergen, uit het Lombardysch-Venetiaansch koningrijk en andere streken van de monarchie, zijn nog geen berigten ontvangen.

Berlijn, 5 Sept. Van wege het Pruissische ministerie van landbouw worden de volgende berigten, omtrent den oogst medegedeeld: de roggeoogst is in de meeste provinciën goed en in eenige districten zelfs rijk, alleen in Westphalen en Litthauen zal hij beneden de opbrengst van een gewoon jaar zijn. Even zoo luiden de berigten over den tarwe-oogst, echter met dit onderscheid, dat hij in Westphalen beter, in de Rijnprovincie iets minder goed uitvalt dan de rogge. De garst is meestal goed gelukt. Haver levert bijna allerwege de volle opbrengst van een gewoon jaar.

7 Sept. Het nabij Berlijn gelegen dorp Henningsdorf is door moedwillige brandstichting geheel in den asch gelegd.

— Het getal cholera-lijders is van eergisteren tot gisteren met 31 vermeerderd, en bedraagt thans 224, waarvan hersteld 7, overleden 137, in behandeling 80.

Frankfort, 4 Sept. Wegens mishandeling van zijn paard, werd gisteren een voerman alhier tot drie maanden gevangenis veroordeeld.

ENGELAND.

Londen, 5 Sept. Uit Liverpool zijn gedurende de vorige maand 41 schepen met landverhuizers vertrokken; waarvan 34 naar de Vereenigde Staten van Amerika met 15,904, één naar Nieuw Brunswijk met 95, één naar Sydney met 121, vijf naar Port Philip met 1815, te zamen met 17923 passagiers.

— Het bezoek der Koningin te Dublin is thans ten einde. Sedert eergisteren avond is zij weder op den Engelschen bodem en waarschijnlijk nu op reis naar Balmoral. De laatste dagen te Dublin werden gebezigd tot het naauwkeurig in oogenschouw nemen der tentoonstelling; en de Koningin stond vooral bij de Iersche producten stil, van welke zij ook aanzienlijke inkoopen deed. De handdruk, die zij den heer Dargan gaf, het bezoek dat zij bij dezen kort na hare aankomst aflegde, het aanbod van de waardigheid van ridder en baronnet, hetgeen de rijke burger dankbaar van de hand wees, de omstandigheid dat de Koningin even als elk ander haar entrée aan het bureau betaalde, de minzame vriendelijkheid van prins Albert, die zijne belangstelling in verscheidene openbare inrigtingen te Dublin deed blijken, — dat alles heeft er zeer toe bijgedragen de sombere blikken der Ieren vriendelijker en het verblijf der Koningin te Dublin aangenamer te maken.

— De nieuwe belasting op de honden bedraagt 12 schellings (ƒ6) voor elken hond; maar niemand mag voor meer dan 39 pd. st. 12 schelling per jaar aan honden belast worden, en niet meer dan 9 pd. st. voor jagthonden. De honden voor schaapherders zijn vrijgesteld.

— Volgens officiële opgaven, is in 't jaar 1852 in Engeland voor niet minder dan 3,118,636 pd. st. en in Schotland voor 1,917,331 pd. st. aan belasting op sterke dranken betaald.

— Jenny Lind, thans mevrouw Goldsmid, is onlangs van eenen zoon bevallen.

6 Sept. De admiraliteit heeft te Londen een ijzeren lichttoren laten bouwen, bestemd voor de Falklands eilanden. Onlangs werd een dergelijke toren naar Bermuda gezonden, terwijl een derde, voor Jamaïka bestemd, nog niet voltooid is.

BELGIE.

Volgens de *Indépendance* zou de Koning te Gent over den graanhandel eene zeer vrijzinnige denkwijze hebben uitgedrukt. De correspondent van het blad vermeldt, dat hij zou gezegd hebben: *„Den uitvoer verbieden is den invoer sluiten."*

— Het congres voor de statistiek, dat in die 19 dezer te Brussel zal bijeenkomen, zal behalve door de Belgische leden zelven, worden bijgewoond door 61 leden uit verschillende staten. Nederland wordt vertegenwoordigd door prof. Ackersdijk en prof Lobatto.

Brussel, 5 Sept. De koning en het koninklijk gezin worden heden avond uit Antwerpen alhier terugverwacht.

— Te Luik is het brood afgeslagen.

Antwerpen. De Beurs alhier is zoo goed als voltooid. Het gebouw verdient om zijn geheelen bouw, maar vooral om zijn uitnemenden koepel, bijzondere opmerking. Die koepel, geheel van glas, heeft een middellijn van 52 ellen en is dus veel grooter dan de koepels van de hoofdkerken St. Pieter te Rome en St. Marie te Florence.

DENEMARKEN.

De geruchten dat de Koning van Denemarken willens zoude zijn om de regering neder te leggen, houden zich staande.

— Denemarken heeft geweigerd terug te betalen 8 millioen gulden, welke door Oostenrijk in rekening worden gebragt voor de onderwerping van Holstein.

ITALIE.

Men verneemt, dat de clerikale partij in Sardinië geene pogingen onbeproefd laat, om tot de afschaffing of althans wijziging der grondwet van Karel Albert te geraken. Die partij vindt veel steun van buiten, en vooral in de overige Italiaansche Staten en in Frankrijk.

— Berigten uit Rome melden, dat in de provinciën van den Kerkelijken Staat bestendig inhechtenisnemingen plaats vinden, en drukpersen en verdachte geschriften in beslag genomen worden.

— Ten aanzien van de jongst ontdekte zamenzwering in den Kerkelijken Staat verneemt men, dat het komplot een bepaald staatkundig doel, en niet brandstichting en moord op het oog moet hebben gehad.

GRIEKENLAND.

De Keizer van Frankrijk heeft 3000 fr., de regering 6000 fr. en de minister van buitenlandsche zaken 500 fr. bijgebragt tot de kosten van den bouw eener katholijke kerk te Athene.

SPANJE.

Madrid, 2 Sept. Volgens een schrijven uit San Ildefonse aan het Diario Espagnol, zouden de Cortes, tegen het tijdstip van de bevalling der Koningin te Madrid worden bijeengeroepen. In hoeverre dit waar is kan niet worden medegedeeld, doch zeker is het dat nu het kabinet, na een bestaan van eenige maanden, voltallig is, het niet langer kan wachten met de bijeenroeping van de Cortes, daar groote kwestiën die bijeenroeping noodzakelijk maken.

ZWITSERLAND.

In zekere zwitsersche stad werd dezer dagen eene bijeenkomst gehouden der hoofden van het jonge Duitschland. Het schijnt dat dit genootschap meer dan 100,000 leden telt. — Eene opmerkenswaardige bijzonderheid kwam bij die beraadslagingingen aan het licht, namelijk deze: dat Kossuth nog steeds omgeven is door eene soort van gouvernement, bestaande uit ambtenaren die hij tijdens zijn dictatorschap bij zich had; hij heeft zelfs, zegt men, nog zijnen prefect van policie.

NOORD-AMERIKA.

Te Santa-Cruz aan de San Lorenzokreek waren nieuwe goudbeddingen ontdekt, als ook in Port-Oxford, aan de Umpqua rivier. Vijf personen verkregen aldaar dagelijks 1000 dollars goud. De levensmiddelen waren zeer duur; varkensvleesch 45 c. per pond.

De *Africa* is den 4den September te Liverpool binnengeloopen met 92 passagiers en berigten uit New-York van 24 Augustus. De sterfgevallen in laatstgenoemde stad gedurende de week eindigende met den 20sten Augustus, beliepen 960, waarvan 400 ten gevolge der hitte. Te New-Orleans was de gele koorts nog toenemende; den 21sten maaide zij 270, en die week 1356 offers weg. Zij was ook in Baltimore en Cumberland uitgebroken; in Natchez met eene bevolking van slechts 5000 zielen, stierven daaraan 300 personen.

— Allerwege in de Vereenigde Staten is de tarweoogst binnen; hij heeft over het algemeen uitstekend goed graan in meer dan gemiddelde hoeveelheid opgeleverd en de staat der graanmarkt was van dien aard, dat, zoodra de rijzing der graanprijzen in Europa aldaar bekend zou worden, waarschijnlijk groote hoeveelheden graan naar Engeland zullen worden gezonden.

DRENTHE.

Assen, 10 Sept. In de maand Augustus 1853 zijn de nieuw verbeterde Hoogeveensche vaart der Drentsche Kanaal-Maatschappij afgevaren:

Uit Hoogeveen	615	vaart.,	metende 19031	scheepst.
Boven de sluizen I en II				
Roogat en Osjesluis . .	131	„	„ 2094	„
Boven de Meppeler sluis	312	„	„ 7286	„
Totaal	1058	„	„ 28411	„

Behalve 151 ongemetene of kleine vaartuigen; terwijl het totaal der afvaartsgelden over die maand bedraagt ƒ2435.44^{5}.

— De najaarsvergaderingen van de commissiën van onderwijs zullen gehouden worden in Friesland 5 Oct., in Drenthe 11 Oct., in Overijssel 12 Oct. en in Groningen 14 Oct.

— Men verneemt, dat Z. Exc. de minister van Binnenl. Zaken, door tusschenkomst van H.H. Ged. Staten van dit gewest, het gemeente-bestuur van Hoogeveen heeft gemagtigd tot de benoeming van *A. Feis* tot schoolonderwijzer te Hoogeveen, in plaats van *L. Berkenbosch* overleden.

— Naar wij vernemen, heeft de Algemeene Synode der Ned. Hervormde kerk uit het fonds voor noodlijdende kerken en personen dit jaar toegestaan: aan de gemeente *Rolde* tot herstelling van het kerkgebouw ƒ1000-„; — voor de stichting van de kerk en pastorij te *Nieuw-Buinen*, gemeente Borger, behalve verwezenlijking van de toezegging des vorigen jaars, daarenboven ƒ 500-„, en alzoo te zamen ƒ 3000-„, met uitzigt op gelijke som in 1854; — aan de gemeente *Grollo* en *Schoonlo* tot het bouwen van kerk en pastorij ƒ 2000-„.

— Ds. *J. Alingh Prins*, Pred. te Kamper Eiland heeft de beroeping naar Beetgum aangenomen.

* **Meppel, 9 Sept.** Tusschen Dingsdag en Woensdag 's nachts te 12 ure, werd een klein-praamschipper alhier gewaar, dat zijn vaartuig, waarmede hij hier aan den zoogenoemden kleinen Oever lag, lek was en reeds begon te zinken. IJlings wekt hij zijne vrouw, redt zijne twee reeds drijvende kinderen, maar is niet in staat iets meer te grijpen, het scheepje was gezonken.

Daar staan nu man en vrouw met hunne kleinen half naakt in het holst van den nacht in eene vreemde stad, voor het oogenblik alles verloren hebbende. Zij wagen het den aldaar in de buurt wonenden heer *H.* te wekken. Deze heeft ze liefderijk opgenomen en van kleederen voorzien. Gisteren is het vaartuig boven gehaald, en naar de werf gebragt.

* Dat honden bijten, is algemeen bekend; maar dat paarden het ook doen, bewijst het volgende: Zeker schoenmaker alhier ging eergisteren langs de straat en wat heel digt voorbij een paard, dat voor eenen wagen stilstond. Het paard grijpt naar hem en bijt hem in den schouder, waaraan hij eene wonde bekomt. De man wilde eerst den eigenaar van het paard verklagen, doch heeft er later van afgezien. Intusschen mogt de houder van zulk een ondeugend dier wel altijd er bijblijven, om ongelukken voor te komen.

* **Coevorden, 7 Sept.** Eene landhoeve, binnen deze gemeente, werd met een regt in het Scheersche veld nu juist een eeuw geleden aan de voorouders van den tegenwoordigen eigenaar voor ƒ2250 verkocht; dezer dagen is hem hiervoor over de ƒ20,000 geboden; de eigenlijke waarde zou gelegen zijn in de geregtigheid in bovengenoemd veld.

— Eindelijk schijnt het, of het Z. Oostelijk deel van Drenthe met de bewoonde wereld in aanraking zal worden gebragt. Burgemeesters der gemeenten Gieten, Gasselte, Borger, Odoorn, Sleen, Dalen, gecommitteerden uit den Raad van Coevorden en de Burgemeester van Emmen waren in laatstgenoemde plaats te zamen, om te beraadslagen over een straatweg van Gieten over genoemde plaatsen en over Coevorden in verbinding met de Provincie Overijssel en het Koningrijk Hannover. Er is besloten, een ingenieur in het werk te stellen, ten einde plan en begrooting op te maken, om dit vervolgens aan Ged. Staten aan te bieden. Naar wij verder vernemen, schijnt het Koningrijk Hannover alsmede de provincie Overijssel deze onderneming niet ongenegen te zijn. *Hbl.*

* **Smilde, 9 Sept.** Van de veldgewassen kan men over 't geheel genomen van hier gunstig berigten; de boekweit, 't belangrijkst product voor de Smilde, is uitmuntend, zij levert veel zaad ofschoon door den laatsten wind wat geleden; rogge niet veel stroo geleverd maar is goed geladen; gerst en paardeboonen zijn redelijk maar de haver is bij uitstek goed. Aardappels zijn wegens het late zetten, door het natte voorjaar veroorzaakt, in 't algemeen klein gebleven; intusschen zijn ze goed van smaak, wordende aan den knol zelven de ziekte niet of zeer weinig bespeurd. Boomvruchten zijn hier overvloedig. Alles bij elkaar genomen is het ver boven het middelmatig verbouw, ja men mag het goed noemen.

* De veendirectie alhier heeft heden de markt van den turf bepaald op ƒ80.

Appelscha, 8 Sept. Heden nacht is het huis, bewoond door de gebroeders *Meijerhof*, geheel afgebrand. Tusschen 11 en 12 gaan ze naar bed en niet lang daarna worden ze door den hond wakker gemaakt, springen het bed uit en zien, dat het geheele huis in lichte laaije vlam staat, zoodat aan blusschen niet te denken viel. Er zijn in verbrand 9 runderen, 2 paarden en 70 schapen; van den inboedel heeft men niets kunnen redden; dezelve was niet verwaarborgd, het huis behoorde aan Mevrouw *van der Linde* van Beesterzwaag. De oorzaak van den brand is onbekend.

RAADSVERGADERING.

Assen, 8 Sept. In de heden gehoudene Raads-vergadering waren tegenwoordig de heeren Oosting, Vos, Servatius, Grevelink, Bertling, Brunings en Carsten. — Na onderzoek der geloofsbrieven van de herkozene raadsleden, werd, overeenkomstig het voorstel der betrekkelijke commissie, met algemeene stemmen tot toelating dier leden besloten. — Burg. en Weth. hebben de begrooting van inkomsten en uitgaven voor 1854 aangeboden; er is besloten, dezelve 14 dagen ter inzage van het publiek ter Secretarie neder te leggen. — Een voorstel van Burg. en Weth., om $^{2}/_{3}$ der kosten, vereischt voor een plan van aanleg van een straatweg van Assen naar Beilen, waarvan de Raad van Beilen zich genegen had verklaard het overige $^{1}/_{3}$ te dragen, ten laste der gemeente te nemen, is aangehouden tot dat de herkozene raadsleden op nieuw zitting zouden hebben genomen.

Coevorden, 6 Sept. In de op heden gehouden openbare vergadering van den gemeenteraad zijn onderzocht de geloofsbrieven der op nieuw gekozene leden, de heeren Dommers en Cramer; de betrekkelijke Commissie adviseert tot toelating, en om daarvan aan Gedeputeerde Staten kennis te geven; diensvolgens is besloten. — Is voorgelezen een voorstel van gecommitteerden der algemeene weide, de Holvert om die te deelen. De Raad oordeelt, om zoo verre de gemeente

daarin is geregtigd, daartoe toe te treden, en het plan van verdeeling verder te onderwerpen aan de goedkeuring van Ged. Staten.

Meppel 6 Sept. In de heden gehoudene Raads-vergadering legden de nieuw benoemde leden de vereischte eeden af, en namen zitting.—De heer Mr. W. *L. Tonckens* werd met 5 tegen 2 stemmen als Wethouder en met 6 tegen 1 stem als Ambtenaar van den Burgelijken stand herkozen. — De Voorzitter gaf kennis, dat hij den tijdelijken korporaal der nachtwacht, als niet gehoorzaam aan zijne bevelen, had ontslagen en als zoodanig had benoemd *Jurrian de Vos*, en stelde voor, om diens bezoldiging te bepalen op *f* 200, als wanneer deze met zijn pensioen à *f* 108-„ evenveel inkomen als de veldwachter en policie-bediende zou hebben; dien overeenkomstig wordt besloten. — Gelezen zijnde eene missive van Burg. en Weth. der gemeente Avereest, houdende kennisgeving, dat de Raad dier gemeente wel genegen is, om mede te werken tot verbinding van den geprojecteerden kunstweg langs de Dedemsvaart over Hardenberg naar de Hannoversche grenzen met den te leggen weg van Meppel over de Wijk en Zuidwolde naar Hoogeveen, wordt, na eenige discussiën, besloten, magtiging van den Koning te vragen, om ten dezen met het gemeente-bestuur van Avereest in overleg te treden.— De heer A. *Roelink* brengt een schriftelijk voorstel ter tafel, om met de gemeente-besturen van Ruinen, Beilen, Assen, Hoogeveen en Dalen voorloopig in overleg te treden over den aanleg van een straat- of kunstweg uit den geprojecteerden straatweg van Ruinerwold over Ruinen, Pesse en Beilen naar Assen, alsmede van Beilen naar Dalen met een zijtak van Pesse naar Hoogeveen. Nadat de heer *Roelink* zijn voorstel nader had ontwikkeld, stelde de Voorzitter voor, hetzelve in handen eener Commissie te stellen en benoemde daartoe de H.H. *Slot, A. Roelink* en *Roelink Hz.*

REGTZAKEN.

Het *Provinciaal Geregtshof van Drenthe* heeft den 9 dezer in eene zitting met geslotene deuren behandeld de zaak tegen *K. Knol* van Stads-kanaal, oud 24 jaren, beschuldigd van een meisje van elf jaren van Buinermoeras te hebben verkracht. Er zijn 8 getuigen gehoord. Het requisitoir van den Proc. Gen. strekte tot schuldig verklaring van den beklaagde en diens veroordeeling tot tuchthuisstraf voor den tijd van 5 tot 15 jaren; uitspraak 10 dezer 's namiddags een uur.

— Door de Arr. Regtbank zijn 7 dezer veroordeeld: *H. H.* arbeider te Roswinkel, *R. M.* en *J. E. H.*, beide te Borger, wegens 't graven van turf zonder consent-biljet, ieder tot eene boete van *f* 200-„, en zoo zij buiten staat zijn tot de voldoening daarvan, tot gevangenisstraf van 6 dagen; — *J. T. J.*, arbeider te Dalen, wegens frauduleusen invoer van zout tot gevangenisstraf van 6 weken, met verbeurdverklaring van het zout en de zakken; — *C. G.*, wonende te Maten, gem. Emmen, beschuldigd wegens 1o. verkeerde opgave van zijne gegravene turf en 2o. dat tusschen zijn consent en de gegravene turf meer dan een tiende verschil was, zonder voor het meerdere consent te hebben bekomen, van het eerste feit vrijgesproken en wegens het andere bij verstek veroordeeld tot eene boete van *f* 100-„ en, zoo hij buiten staat is tot de voldoening daarvan, tot gevangenisstraf van 6 dagen.

Den 8 *Sept.* veroordeeld *J. P. S. Schreinder*, wonende te Leeuwarden, tot 5 jaren gevangenisstraf, ter zake dat hij op 1 Aug. jl. ten huize van J. Buiter te Zuidlaren met de hand in de regter broekzak heeft getast van W. Schuiling aldaar blijkbaar met het doel, om daaruit iets te ontvreemden, doch waarin hij niet is geslaagd, ten gevolge van tijdige ontdekking, en nadat hij reeds vroeger tweemalen correctioneel was gestraft; — *J. D. K.*, arbeider te Hoogeveen, wegens het moedwillig toebrengen van slagen, tot 1 maand gevangenis en *f* 8-„ boete.

Den 9 *dezer*, veroordeeld: *H. J. M.*, arbeider te Ruinen, wegens het moedwillig toebrengen van slagen met voordedachten rade, tot gevangenisstr. van 3 jaren en *f* 25-„ boete;—*A. S.*, schipper, geene vaste woonplaats hebbende, wegens diefstal van een metalen scheen uit het fort *Verlaat* te Coevorden tot 1 jaar gevangenis; — *H. K.*, arbeider te Vledder, wegens diefstal van brandhout, tot 1 jaar gevangenis.

INGEZONDENE STUKKEN.

Door de Rijks-Ambtenaren uit eene naburige gemeente wordt alhier thans bijzonder gesurveilleerd op de zoogenaamde zooden, hullen of heideschalen, of deze ook meerdere dikte hebben als bij de turfwet bepaald is. Zij nemen de vrijheid de huizen en schuren der ingezetenen, zonder verlof der eigenaren binnen te treden en deze te visiteren. Zonder te onderzoeken, of zij hiertoe geregtigd zijn, waarover wij gaarne het gevoelen van een deskundige zouden weten, komt ons toch zoodanige handelwijze voor te zijn doelloos, daar van het artikel turf de belasting bij den oorsprong is verschuldigd, en de verveener die moet betalen, terwijl de vervoer en de opslag daarvan door geene geleibilletten of andere documenten behoeft gedekt te zijn. Waarom alzoo hiermede de ingezetenen noodeloos te moeijen? Niet zeer consequent is het echter, als het waar is, wat algemeen verhaald wordt, dat een van die ambtenaren en wel de chef van dienst zelf eene partij zoden of heideschalen heeft laten steken in de markte van Z........, zoo dik als nergens elders gezien worden.

Deze zelfde ambtenaren — klaagt men — willen niet, dat de landbouwers, die paarden houden, voor hunne behoeftige medeingezetenen ter bede (dat is gratis), zoo als hier nog al veel gebruikelijk is, de brandstoffen uit de velden halen; — Zij zijn er op uit, zegt men, om dezen proces-verbaal te maken, omdat zij geen voermans patent hebben, zoodat die behoeftige ingezetenen wel genoodzaakt zullen zijn, de brandstoffen voor geld, door gepatenteerde voerlieden te laten mennen.

Is het nu consequent, dat diezelfde ambtenaar zijne zoden uit de markte van Z........, door onderscheidene landbouwers uit zijne woonplaats *ter bede* naar huis heeft doen rijden?

Zou zoodanige handelwijze niet zeer laakbaar zijn? en het ook wel in 't belang der administratie wezen, als de *ambtenaren* van de ingezetenen dusdanige diensten vragen?

B..... T.

Is het begrijpelijk, dat in onze eeuw, onder ons volk en bij onze wetgeving, nog wegen gevonden worden, waarop men gevaar loopt, zijne gezonde ledematen in ongezonde te zien veranderen; hij die waant, dat zoo iets onbegrijpelijk is, neme de moeite, om er de proef van te nemen, en passere het dorp Peize, en hij zal waarlijk overtuigd zijn, dat zoo iets nog plaats heeft.

Het is onverantwoordelijk, het leven der ingezetenen aan zulk een weg te wagen! gesteld echter dat het provinciaal bestuur onbewust is van den toestand van zulke wegen, kan het gemeente-bestuur zoo iets dan straffeloos toezien? is zoodanig bestuur ook niet verantwoordelijk? Immers gesteld eens, dat er een rijtuig omviel, en een persoon daardoor het leven verloor, of zijne armen of beenen brak, zou zoodanig bestuur zich niet eene scherpe bestraffing op den hals halen, en zoude dat ten onregte zijn? Een ieder zal daar volmondig neen op antwoorden. Men zoude met grond kunnen vragen, geeft de gemeente-wet der gemeente-besturen niet genoegzaam de magt in handen, om daaromtrent met kracht werkzaam te zijn? Zoo neen, dan supplere men die wet met artikelen, die zoodanige besturen de magt in handen geven. Is het achteloosheid? welnu men klage zulke besturen aan, de Koning waakt, en zal niet straffeloos houden diegenen, welke met het leven hunner medemenschen spelen. Kortom wij hopen en hebben grond te verwachten, dat dit groote gebrek zal hersteld worden, indien de autoriteiten zich hun pligt bewust zijn; jammer maar dat zij zelve niet eerst zien, maar door zulke Jeremiaden, als deze is, er toe moeten worden opgewekt.

Op de eerste plaats de beste, heb ik mij ter neder gezet, om dit stuk te schrijven, ten einde aldus aan mijne verontwaardiging lucht te geven, en verzoek de redactie hetzelve te plaatsen. *Een reiziger.*

Wij moeten aan den verontwaardigden reiziger opmerken, dat zoowel het Provinciaal als het gemeente-bestuur herhaaldelijk pogingen hebben aangewend, om dezen weg te doen verbeteren, en speciaal om den weg te doen bestraten; deze pogingen zijn echter telkens afgestuit zoo op de groote kosten van deze bestrating en de geringe financiële krachten der gemeente, als op den onwil van vele onderhoudpligtigen, om hunne panden af te koopen. Red.

NAGEKOMENE BERIGTEN.

Aan de *Nieuwe Rotterdammer Courant* en aan het Dagblad *de Grondwet* van den 7 September jl. no 89 schrijft de Correspondent uit Assen, dat de vertraging der werkzaamheden tot het graven van het geprojecteerde midden-kanaal in de Provincie Drenthe, moet worden toegeschreven aan de ongunstige berigten welke sommige hoogeplaatste ambtenaren in dat gewest, die tevens actie-houders zijn in de Drentsche Kanaal-Maatschappij, ongevraagd aan H. H. Directeuren van de eerstgemelde Maatschappij zouden hebben medegedeeld. -- Dit berigt echter is geheel bezijden de waarheid, zoo dat de steller dezes, die door zijne betrekking tot die Maatschappij met de geheele onderneming bekend is, de verzekering kan geven, dat de bedoelde vertraging in de uitvoering van de daaraan verbondene werkzaamheden alleen moet worden toegeschreven aan een misverstand, hetwelk tusschen de Directie en de ontwerpers omtrent de explicatie van enkele bepalingen van het Contract van aanneming is ontstaan, welk misverstand evenwel grootendeels is opgelost.

Even onnaauwkeurig is ook het berigt van denzelfden correspondent in het slot van dat artikel omtrent den voordeeligen oogst van de rogge en de aardappelen in deze Provincie, daar het van algemeene bekendheid is dat de quantiteit van de eerste en de qualiteit van de laatste zeer veel te wenschen overig laat. *Inq.*

— In de zitting van den 8sten zijn de beraadslagingen over de aanhangige wet voortgezet.

Aan de beraadslagingen hebben deel genomen de Ministers van Buitenlandsche Zaken en van Justitie, en de heeren de Vos van Steenwijk, Regout, van Beeck Vollenhoven, van Nispen van Pannerden, van der Lek de Clercq, van Heeckeren van Wassenaer, Cost Jordens en de Sitter.

Nadat de heeren Ministers het woord gevoerd hadden, hebben de heeren Eijsinga, van Nispen van Pannerden, van Beeck Vollenhoven, van Swinderen, van Rijckevorsel, van Sasse van Ysselt, Cremers en de Sitter nog geantwoord, waarna de beraadslagingen gesloten zijn.

Het wets-ontwerp is daarop, zooals gemeld is, aangenomen.

Voor hebben gestemd de heeren: van der Oudermeulen, van Weel, de Vos van Steenwijk, d'Ablaing van Giessenburg, Lotsij, 't Hooft, van Andringa de Kempenaer, van Dam van Isselt, Paspoort van Grijpskerke, van Aylva van Pallandt, Boxman, Tonckens, van Lidth de Jeude, van Heeckeren van Wassenaer, Borski, Martens van Sevenhoven, Insinger, van Wessem, van Rhemen van Rhemenshuizen, Cost Jordens, Verheij van den Bogaard en de Voorzitter.

Tegen hebben gestemd de heeren: van Nispen van Pannerden, van der Beken Pasteel, Beerenbroek, de Sitter, van Beeck Vollenhoven, van Rijckevorsel, van den Dries, Cremers, van Sasse van Ysselt, Blankenheijm, van Eijsinga, van der Lek de Clercq, van Swinderen, Regout, de Villers de Pité en de Bruijn.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel van eene Dochter J. A. RIKKERS, Echtgenoot van

Mr. A. SLINGENBERG.

Coevorden, 4 September 1853.

Smilde den 9 Sept. 1853. Heden beviel voorspoedig van eene Dochter A. DOORENBOS, geliefde Echtgenoot van

D. H. FLEDDERUS, *Med. Doct.*

LAATST VAARWEL

voor mijne **AFREIS naar OOST-INDIE** aan VRIENDEN, VRIENDINNEN, BEKENDEN en verdere STAD- en GEWESTGENOOTEN, aan boord van de *SARA LYDIA*, kapitein B. VAN DER TAK.

Brouwershaven den 7 Sept. 1853.

J. VAN DER WEIJDE,
Gouvernements-Veearts voor de civiele Dienst in Neêrlandsch Indië.

Onder *ASSEN* worden **TWEE BOERENKNECHTEN** GEVRAAGD, waarvan een KLEIN-KNECHT; die *graven* kan is voldoende; zij kunnen dadelijk tegen goede belooning in dienst treden. Te bevragen bij H. VISSER, aan de Drukkerij dezer Courant.

DE NAJAARSMARKT VAN ANLOO

zal gehouden worden op **VRIJDAG den 23 September 1853.**

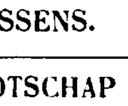

D. G. H. TJASSENS.

Het HOOFDBESTUUR van het GENOOTSCHAP ter bevordering van den LANDBOUW in de Provincie *Drenthe* maakt bekend:

dat er op de door het Genootschap ten vorigen jare uitgeschrevene prijsvraag nopens de beste wijze van botermaken zijn ingekomen vier antwoorden, voorzen van de volgende zinspreuken:

1o. *Puikeboter voor en naar*
Doet ons leven honderd jaar.
2o. *Zonder vlijtigheid, etc.*
3o. *Door doen leert men.*
4o. *Ondervinding is de beste leermeesteres.*

dat van de beide eerste antwoorden dat sub 1o. vermeld wegens onvolledigheid buiten aanmerking is moeten blijven, terwijl het andere, ofschoon niet zonder verdiensten in vergelijking tot de twee overigen, geen aanspraak op bekrooning kan maken;

dat de beide laatsten en vooral het allerlaatste stuk zeer veel voortreffelijks bevatten, doch geen van beide in die mate, dat zij de premie ten volle waardig zouden zijn, dat echter hetgeen in het eene antwoord ontbreekt door het andere wordt aangevuld, zoodat beiden een goed geheel vormen; dat het Genootschap er daarom belang in stelt, beide antwoorden in eigendom te bekomen, en dien ten gevolge te rade is geworden, om aan het antwoord sub 4o: *Ondervinding is de beste leermeesteres* *f* 30 en aan dat sub 3o: *Door doen leert men* *f* 20 toe te wijzen, mits de schrijvers dier antwoorden daarin toestemmen, terwijl het antwoord desgenen, die daarin niet mogt toestemmen, onbekroond zal blijven;

En worden mitsdien de schrijvers der beide laatstbedoelde antwoorden, voor zoo ver zij de aangebodene belooning, tegen afstand van hunne verhandeling aan het Genootschap, mogten willen ontvangen, uitgenoodigd, om daarvan binnen zes weken na dagteekening dezer aan den Secretaris van het Genootschap schriftelijk kennis te geven, met autorisatie, om het naambriefje te openen; zullende, zoo binnen dien termijn, geene dergelijke kennisgeving van beiden of een hunner mogt inkomen, het er voor gehouden worden, dat zij, of wel degene hunner, die het stilzwijgen bewaart, geene bekrooning van zijne verhandeling verlangt.

Eindelijk nog maakt het Hoofdbestuur bekend, dat de onder 1o. en 2o. bedoelde antwoorden, alsmede die onder 3o. en 4o. opgenoemd, zoo derzelver schrijvers geene kennisgeving als hierboven bedoeld, binnen den gestelden termijn, bij den Secretaris des genootschaps doen, ter beschikking der belanghebbenden liggen, terwijl de naambriefjes ongeopend zullen worden verbrand.

Namens het Hoofdbestuur voornoemd,
De Secretaris, J. A. WILLINGE GRATAMA.

BURGERLIJKE STAND.

Assen, 2---9 Sept. Geh. S. Zierts met Z. Ensing. --- Bev. H. van Vriesland, geb. Polak, van 2 d. --- Overl. G. J. van der Weijde, m. gesl. 2 m,· T. Postma, vr. gesl. 7 j.

Hoogeveen, 28 Aug.—4 Sept. Ondertr. J. F. Engels met G. Remken, weduwe van J. A. Lubbinge. --- Bev. M. Klunder, geb· de Jonge, van z,· J. Lunenborg, geb. Moes, van z,· K. J. Wietschut·, geb. Bakker, van d,· M. Troost, geb. Brink, van z; F. H. Schonewille, geb. Veldman, van z,· A. Wijdoogen, geb. Padding, van z,· A. Fakken, ongehuwd van d. — Overl. Gerrit ten Kleij, 3 j,· Egberlje Engels, ruim 10 m,· Harm Kroesen, ½ j.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 9 Sept.

Tarwe, Jarige	70	N.pd.	*f* 0.00
„ N. Oml.	68	„	„ 9.75
dito.	70	„	„ 10.25
„ „ Old.	68	„	„ 10.25
„ „ „	70	„	„ 10.75
Rogge, N. Inl.	66	„	„ 7.50
„ O. „	68	„	„ 0.00
„ „ „	70	„	„ 0.00
Haver. N. dikke	40	„	„ 0.00
„ „	50	„	„ 3.95
„ Voer	35	„	„ 0.00
„ „	40	„	„ 3.05
„ Zwarte	35	„	„ 2.60
„ „	40	„	„ 3.00
Garst, N. wint.	54	„	„ 5.40
„ „ „	56	„	„ 5.70
„ „ zomer	56	„	„ 0.00
„ „ knob.	60	„	„ 6.00

Boekweit, zand 65	N.pd.	*f*	6.40
„ „ 67	„	„	6.80
„ veen 64	„	„	6.95
„ „ 66	„	„	6.35
Paardeboonen.. *f*	7.25	à	7.50
Groene Erwten. „	9.00	à	0.00
Graauwe „ „	10.00	à	00.
Koolzaad ... *f*	11.00	à	13.00
Gort, grove . „	10.00	à	00.00
Gort, parel . „	13.00	à	13.50
Olie, raap per vat	41.00	à	00.00
Raapkoeken....		à	00.00
Lijnkoeken	00.00	à	00.00
Boter ¼ ton....	00.00	à	00.00
Boter ⅛ „		à	00.00

Bij geringen aanvoer was het heden zeer slap aan de Beurs, zoodat Tarwe 50 cent, Rogge 20 cent en Boekweit ook 10 cent lager moesten worden afgegeven. Garst ook traag en ging 10 a 15 cent lager redelijk van de hand. Haver meer an en moest merkelijk lager worden verkocht. Boonen niet aan. Koolzaad flaauw, echter niet lager. Gort slap.

ASSEN, 8 Sept. Rogge *f* 8.35, *f* 8,00, *f* 7,10. Boekweit 7,50, 6,75. Boter 80 a 75 ct. het Ned. pd. Aardappelen *f* 2,50 à *f* 1,75. Prijs van het brood *f* „-62 de 6 N. ℔.

HOOGEVEEN, 6 Sept. Rogge *f* 8.72^{4}. Boekweit *f* 7.00. Haver *f* 3.50. Boter Ned. pd. 80 cent. Zetting *f* 0.00.

COEVORDEN, 5 Sept. Rogge *f* 9.00. Boekweit *f* 7.50. Boter Ned. pd. 70 ct. Zetting f 0.62.

MEPPEL, 8 Sept. Rogge, f 8.40 à f 9.00; Boekweit, f 7,00 à f 8.00; Boter 1½ Ned. pd. f 1,15 á f 1,27^{5}. Boter per ⅛ *f* 18,00 à *f* 19.00. Zetting f 0.64.

AMSTERDAM, 7 Sept. TARWE en ROGGE hoewel tot vorige prijzen verlaten, vonden geene koopers. — GERST 106 ℔ Jarige Vriessche Winter *f* 194. — KOOLZAAD onveranderd; Rubs op 9 vat dadelijk £ 72; op 9 vaten Olie te leveren in Oct. £ 74; Nov. £ 74,50; Dec. £ 75. — LIJNZAAD in een doen 6w 113, 114 ℔ Odessa *f* 335. — RAAPOLIE iets flaauwer; op 6w. *f* 40,25; Vlieg. *f* 39,25, 39, 39,25; Oct. *f* 39,50, 75; Nov. *f* 40,25, 40, 40,25; Dec. *f* 40,75, 50, 75; Mei *f* 40,75. — LIJNOLIE slap; op 6w. *f* 32,75; Vlieg. *f* 31,75, 50; Oct. Nov. en Dec. *f* 31,25, 31. — HENNEPOLIE op 6w. *f* 39,50 Vlieg. *f* 38,50. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks *f* 82 a 86. — LIJNKOEKEN per 104 stuks *f* 11 a 13,50.

222ste STAATS-LOTERIJ. TWEEDE KLASSE.

2de Lijst. No. 16260 *f* 20000. Nos. 9235 en 2040 ieder *f* 1000. Nos. 3082 en 18855 ieder *f* 400. Nos. 6087, 7044, 15240 en 15379 ieder *f* 200. — 3de Lijst. No. 13083 *f* 5000. — No. 8381 *f* 1250. Nos. 8303, 9619 en 10935 ieder *f* 1000. — 4de Lijst. No. 4872 *f* 1250. No. 16715 *f* 1000. Nos. 18494 en 11951 ieder *f* 400. No. 9037 *f* 200.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 8 Sept. 1853.

			GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2½	pct.	63
„ „	3	„	76⅛
„ „	4	„	95¼
Amort. Synd.	3½	„	94½
Handelm.	4½	„	
O.I. Leening	4	„	95 3/16
Aand. Holl. Spoorw.			
Aand. Rijn Sp.	4½	„	104¼
Haarl. Meer	5	„	
Rusl. Ob. Hope	5	„	108⅝
Dito 1828/29	5	„	108
Cert. 1831/33	5	„	98
Dito 1840	4	„	93
Dito Stieglitz	4	„	92
Ins. in Assign.	6	„	74⅝
Cert. van dito	6	„	74⅞

			GEBLEVEN.
Polen. Oblig.	4	pct.	86¾
Spanje. Oblig.	1	„	22 11/16
Obligatiën	3	„	47½
Binnenl.	3	„	42¾
Amortisable			5⅛
Bewijz. Coup.			6¼
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5	„	
„ „	4	„	91 15/16
„ Metal.	5	„	95⅛
„ „ N.	5	„	42⅞
„ „	2½	„	
Belgie, Cert.	2½	„	52½
Rothschild	2½	„	
Portug., Lond.	5	„	
„	4		4½
Amerika Bank-Act.			

Ter BOEK- en COURANTDRUKKERIJ
van M. T. Sz. GRATAMA, te Assen.